

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 1	Antal sidor 6
Dokumentägare Helen Jansson Hygiensjuksköterska	Fastställare Andreas Harling Bitr smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2024-05-17	Giltig t.o.m. 2026-05-17

Lathund smittsamma sjukdomar inom slutenvården

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Vid allt patientnära vårdarbete gäller basala hygienrutiner. För mer detaljerad information om respektive smitta se *Sjukdomar A-Ö*, www.smittskyddvarmland.se.

Smittsamma sjukdomar	Placering	Skyddsutrustning och/eller utökade hygien-rutiner	Transport och undersökning på annan enhet inom sjukhuset	Disk	Avfall	Tvätt	Daglig städning	Slutstädning	Engångsmaterial kasseras vid slutstäd
Bakteriella tarminfektioner - campylobacter - shigella - salmonella - yersinia	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Tvätta händer och underarmar med tvål och vatten innan desinfektion. Visir vid risk för stänk.	Undvik att flytta patient om möjligt. Vid vård som inte kan fördröjas ska berörd enhet informeras om smittrisen.	Direkt i matvagn eller disk-maskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 %	Ja
Bältros (vid generaliserad bältros – se vattkoppor)	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.		Bör ej vistas i väntrum. Patient med obehandlad bältros i hals- och ansiktsregionen ska hänvisas direkt in på mottagningsrum.	Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall.	Hanteras som vanlig tvätt.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.	Nej

Smittsamma sjukdomar	Placering	Skyddsutrustning och/eller utökade hygien-rutiner	Transport och undersökning på annan enhet inom sjukhuset	Disk	Avfall	Tvätt	Daglig städning	Slutstädning	Engångsmaterial kasseras vid slutstäd
Blodburen smitta - hiv - hepatit B - hepatit C	Vid pågående blödning eller risk för blödning: Enkelrum med stängd dörr och egen toalett. Kan annars samvårdas med annan patient.	Visir vid risk för blodstänk.		Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall. Om kraftigt förorenat, hanteras som smittförande avfall.	Hanteras som vanlig tvätt.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten. Punktdesinfektion: Vid blodspill används ytdesinfektion +45. Vid stort spill används Virkon 1 %.	Ytor: Mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten. Vid blodspill, slutstädning med Virkon 1 %.	Nej
Calici (noro- och sapovirus) och rotavirus-infektion	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Tvätta händer och underarmar med tvål och vatten innan desinfektion. Visir vid risk för stänk.	Undvik att flytta patient om möjligt. Vid vård som inte kan fördröjas ska berörd enhet informeras om smittrisen.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 %	Ja
Clostridioides difficile	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Tvätta händer och underarmar med tvål och vatten innan desinfektion. Visir vid risk för stänk.	Vid undersökning och/eller behandling på annan enhet ska berörd enhet informeras. Patienten ska ha rena kläder, rengjord och renbäddad säng.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten. Punktdesinfektion vid spill/stänk av kräkning/avföring: Virkon 1 %	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 % Slutstädning ska ske vid symtomfrihet även om patienten ska ligga kvar på samma rum. Patienten ska duscha, får rena kläder och rengjord renbäddad säng.	Ja
Erysipelas (rosfeber)	Om vätskande blåsor/sår: Enkelrum med stängd dörr och egen toalett. Patient med hel hud: Kan samvårdas med annan patient utan sår.		Eventuella sår bör vara täckta med förband.	Hanteras som vanlig disk.	Vid vätskande blåsor/sår: Sopsäck på rummet. Hanteras som vanligt avfall.	Vid vätskande blåsor/sår: Tvättsäck på rummet. Hanteras som vanlig tvätt.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.	Nej

Smittsamma sjukdomar	Placering	Skyddsutrustning och/eller utökade hygien-rutiner	Transport och undersökning på annan enhet inom sjukhuset	Disk	Avfall	Tvätt	Daglig städning	Slutstädning	Engångsmaterial kasseras vid slutstäd
ESBL utan riskfaktorer*	Kan samvårdas			Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall.	Hanteras som vanlig tvätt.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.	Nej
ESBL med riskfaktorer*	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.		Sår bör vara täckta med förband.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 %	Ja
ESBLcarba	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Ta kontakt med Smittskydd Värmland.	Vid undersökning eller behandling på annan avdelning/ mottagning ta kontakt i förväg så att patienten kan gå direkt in på undersökningsrummet.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 %	Ja
Luftvägsvirus - covid-19 - influensa - RS	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett.	Munskydd IIR + visir/skyddsglasögon. Vid ökad smittrisk används andningsskydd (FFP2/3) + visir. ***	Patient bör bära munskydd och föras direkt in på undersökningsrum och inte vänta i väntrum eller korridor.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.	Nej
MRSA (meticillin-resistenta stafylococcus aureus)	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett. Vid vissa riskfaktorer bör patienten vårdas på infektionskliniken. **	Patienter med MRSA och VRE ska inte vårdas på samma avdelning.	Vid undersökning eller behandling på annan avdelning/ mottagning ta kontakt i förväg så att patienten kan gå direkt in på undersökningsrummet.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 %	Ja

Smittsamma sjukdomar	Placering	Skyddsutrustning och/eller utökade hygien-rutiner	Transport och undersökning på annan enhet inom sjukhuset	Disk	Avfall	Tvätt	Daglig städning	Slutstädning	Engångsmaterial kasseras vid slutstäd
Mässling	Isoleringsrum med sluss och separat ventilation.	Ta kontakt med Smittskydd Värmland. Gravid och icke-immun vårdpersonal/städpersonal ska inte vistas i rummet. Andningsskydd FFP3. Vid risk för stänk mot ansiktet ska visir användas.	Transport inom sjukhuset ska om möjligt undvikas. Se rutin RUT-10022 .	Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten. Rummet ska stå tomt med stängd dörr i två (2) timmar innan ny patient.	Ja
Tuberkulos (smittsam)	Isoleringsrum med sluss med separat ventilation.	Andningsskydd FFP3. Gravida och vårdpersonal med nedsatt immun-försvar bör inte vårda patienten.	Transport inom sjukhuset ska om möjligt undvikas. Se rutin RUT-10047 .	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Vid stort spill Virkon 1 %. Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Virkon 1 % Golv: Virkon 1 % Rummet ska stå tomt med stängd dörr en timme (1) innan ny patient.	Nej
VRE (vancomycin-resistenta enterokocker)	Enkelrum med stängd dörr och egen toalett. Bör vårdas på infektionskliniken om riskfaktorer. ****	Ta kontakt med Smittskydd Värmland vid inläggning. Patienter med MRSA och VRE ska inte vårdas på samma avdelning.	Vid undersökning eller behandling på annan avdelning/ mottagning ta kontakt i förväg så att patienten kan gå direkt in på undersökningsrummet.	Direkt i matvagn eller diskmaskin.	Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.	Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten. Punktdeinfektion: Kräkning/avföring: Wet wipe klorduk.	Slutstäd med Actichlor Plus ska utföras av servicepersonal.	Ja
Vattkoppor (gäller även generaliserad bältros)	Isoleringsrum med sluss med separat ventilation.	Ta kontakt med Smittskydd Värmland. Gravid och icke-immun vårdpersonal/städpersonal ska inte vistas i rummet.	Patient med vattkoppor eller generaliserad bältros ska hänvisas direkt in på mottagningsrum, i första hand isoleringsrum med sluss. Ska inte vistas i allmänna utrymmen och väntrum.	Hanteras som vanlig disk.	Hanteras som vanligt avfall.	Hanteras som vanlig tvätt.	Ytor: Avtorkas med ytdesinfektionsmedel. Golv: Förfuktad mopp alternativt rengöringsmedel och vatten.	Ytor: Mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten. Golv: Förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten. Rummet ska stå tomt med stängd dörr i en (1) timme innan ny patient.	Nej

* ESBL med riskfaktorer:

- Diarré
- Dränage/ Slangar
- Utbredda sår

** MRSA med riskfaktorer

Bör vårdas på infektionskliniken vid vätskande sår, tracheostoma, fjällande hudsjukdom eller brännskada - kan vårdas på annan enhet om det medicinska tillståndet kräver det.

*** Luftvägsvirus

Ökad smittrisk: Långvarig vistelse på vårdrummet, exempelvis vid vak. Nära kontakt med individer med kraftig hosta. Nära kontakt med patientens luftväg (exempelvis bronkoskopi, intubation/extubation, trakteostomi, hjärt/lungräddning, inducerat sputum, hostmaskin, sugning av nedre luftvägar.

**** VRE med riskfaktorer:

- Diarré
- Dränage
- Utbredda sår

Kan vårdas på annan enhet om det medicinska tillståndet kräver det.

Basala hygienrutiner

Gäller vid allt patientnära vårdarbete. [Hygienföreskrifter RIK-11704](#)

Egen toalett

Egen toalett kan vara antingen en toalett inne på ett enkelrum eller en avdelad toalett i närområdet i korridoren. Den ska vara väl markerad och bara användas av den aktuella patienten.

Risktvätt

Kraftigt förorenad tvätt oavsett sjukdom och smittämnen ska hanteras som risktvätt, d.v.s. tvätt som är så fylld med kroppsvätskor att fukten riskerar att blöta igenom tvättsäcken. [Tvätthantering - ren och smutsig tvätt - RUT-16443](#)

Engångsmaterial kasseras

Vid slutstädning skall engångsmaterial kastas som varit i rummet inklusive handskar, förkläden och munskydd. Material som förvaras i stängda skåp och där basala hygienrutiner kunnat följas behöver inte kastas.

Rengöring medicintekniska hjälpmedel

[Rengöring av förflyttningshjälpmedel - INS-28345](#)

Dokumentet är utarbetat av: Helen Jansson och Hannah Brevik